

Grb slovenske marke je bil zvon s kembeljnom na polji; češ, naj skrajna meja zvoni, kadar se bliža sovražnik. Tega je bilo češče treba. Ne da se opisati niti dopovedati, kaj je trpela Metlika in nje okolica po krvoločnih Turkih. Že jeseni 1408. l. je pridrla turška tolpa na slovensko mejo, ter plénila in razgrajala po Metliškeji okolici. Podrla je hišo nemškega reda in Črnomaljsko župnijo. Še mnogo slabše je bilo za Metliko 1431. l. ali kakor je bolj verjetno 1429. l. Blizu do 8000 roparjev je pridrlo v okolico. Kakor divja zvér so planili na ubogo, slabo utrjeno Metliko. Iz lesá narejeno mesto so hitro obladali, mlado in staro, moške in ženske pobili, cerkve razrušili, živino in sploh vse, kar je bilo kake vrednosti, pograbili in s seboj odnesli. Od tod so udarili proti Novomestu, kjer jih premaga Ulrik Šenk Ostroviški. Leta 1464. je odpustil cesar Friderik IV. meščanom polovico davkov, a papež Pavel II. je podelil odpustekov vsem ónim, ki so se bojevali v Metliškeji grofiji proti Turku. Ali malo je vse to pomagalo. Že 1469. leta so Turki zopet prilomastili v slovenske kraje ter gospodarili, da se Bog usmili. Meseca junija so pridrli turški kónjiki preko Slavonije éez Kolpo; bilo jih je kakih 10.000. Ušatorili so se pred Metliko. Ves teden so divjali po okolici, ter na novo sezidano mesto Metliško popolnem razdjali. Metličani brez strehe so se potem pomaknili bliže k trdnemu gradu ter okolo njega postavili hiše. V gradu je gospodaril tega časa Andrej Hohenwart. Ta je imel dosti posla, da je preživel uboge meščane. Od tod so se Turki razkropili požigajóč in moréč malo ne po vsem Kranjskem.

(Konec prihodnjíc.)

Bodi previden.

Vraneš je bil zelo nepoređen deček. Dobil je nekje ključ, imajóč v sredi luknjo; s tem orodjem je streljal. Prepilil ga je bil namreč na gorenjem konci ob strani, kjer se je končavala luknja. Na ta prepiljeni kraj je polagal tléčo gobo, kadar je bil smodnika nabasal v luknjo. Ko je goba dogorela do streliva, užgal se je smodnik, in — ustrelilo je iz ključa. Malopridnež je že poprej stekel, da ga ni zadel ključ, katerega je pognalo vselej nekoliko v stran. Kadar koli si je prihranil kaj novcev, kupil si je smodnika in streljal. Óče so ga često svarili, naj ne dela tega, ker si lahko zelo nahúdi pri tem opasnem (nevarnem) početji. Ali Vraneš se ni brigal za óčetove dobrohótné opomine.

V svojega godú dan je dobil Vraneš od tete petico. Še tist dan je šel v prodajalnico in si kupil smodnika. Domóv prišedši, vzal je óni ključ in jo zavil za zelnik na Brežiček, kjer je navadno streljal. Naglo natrese v luknjo streliva, potem še malo pobaše z drobnim evčkom ter položi prižgano gobo na prepiljen kraj. Ali danes je premalo pazil v svojem veselji. V naglici se namreč obrne tleči del na znotraj in ogenj se v tem hipu dotakne smodnika. Smodnik se užgè, predno je mogel Vraneš steči, in posmodi Vranešu roko, da jo je cèlil dljó časa, in še potem se mu je poznalo.

J. Rísa.